

Ба пешвози 2700-солагии Шахрисабз Гувоҳии деворҳои қадима

Бо баҳонаи тадқиқи ҷойҳои таърихӣ алоқаманди Шахрисабз олимони ба ҷунин хулоса омаданд: аллакай дар нимаи якуми ҳазорсолаи то солшумории мо дар ноҳияҳои ҷунини ҷанубии Ўзбекистон зироаткорӣ ва ҷорводорӣ бо суръати баланд иштироқ ёфта, манбаи асосии ҳаёт гардида будааст. Маҳз дар ҳамин маҳалҳо боқимондаҳои ғуруҳҳои одамоне ёфт шуданд, ки зироаткориро дар ҳамаҷангҳо бо ҷорводорӣ амалӣ гардондаанд. Ва яқе аз маҳалҳо дар ҳудуди воҳаи Қашқадарӣ маскан дошт, ки онро дар қадим Сугди Чанубӣ ном мебардаанд.

Олимон 30 номгӯй ёдгорию омӯхтаанд, ки ба нимаи якуми ҳазорсолаи то солшумории мо мансуб ҳастанд. Маркази шарқии Сугди Чанубӣ воҳаи қадимаи зироаткорӣ Шӯробсой будааст, ки ба 5 километр тӯл кашида, дар маҳали маҷрои миёнаи Қашқадарӣ маскан дошта, ба худ як қатор воҳаи Мақридро ҳамроҳ карда будааст, ки ба он Узунқир, Сангиртеппа ва Подаятотеппа шомиланд. Ва маҳз мавзёҳои Узунқир, Сангиртеппа аз тарафи олимон исбот карда шуд, ки ҷои қадимаи Кеш—Шахрисабзи имрӯза ба ҳисоб меравад.

Тадқиқи деворҳои боқимонда нишон дод, ки дар Сангиртеппа деворҳои асосан ба тарзи поҳсазанӣ қад қашид, ду гектар майдонро иҳота кардаанд ва ба фикри олимон он нақши маркази маъмурии ҳавзаи кишоварзиро бозидааст. Солҳои минбаъда ҳудуди ин марказ васеъ гардида, ба 3 гектар расонда шудааст. Ва бо мурури солҳо Сангиртеппа нақши марказии худро аз даст дода, ба қароргоҳи оддии ҳуққдор мубаддал гардидааст.

6,5 километр дуртар аз Сангиртеппа дар соҳили Шӯробсой ҳаробаҳои димнаи Узунқир аз тадқиқи гузаронда шуд. Майдони он беш аз 70 гектарро ташкил медед. Маводҳои аз он ёфтгардида ва деворҳо ба олимон имконияти фароҳам овард, ки ба ҷунин хулоса оянд: дар ин ҷо ҳаёт дар садаи VIII то солшумории мо сар задааст. Се қатор девор сохта шудааст қатори сеюм нақши муҳофизатро бозидааст ва аз ҳамин сабаб ниҳоят ғафс мебошад. Ду қатор девори дохила бошад, нисбатан камбар буда, дар он манораҳо ба дидбонӣ гузошта шудаанд.

Тадқиқотҳо нишон доданд, ки Узунқир намунаи равшани шаҳрсозии аз ҳама қадима мебошад яқе аз марказҳои аҳолинишини қадима дар маскани маҷрои миёнаи Қашқадарӣ ба ҳисоб меравад. Ва он дар манбаҳои таърихӣ ҳамчун Наутақа номбар гардидааст. Олимон баъди тадқиқи маҳал ба ҷунин хулоса омаданд: Узунқир вази-фаи маркази ҳаҷиғидорӣ ва маъмурии маҳали калони як қисми шарқии воҳаи Қашқадарӣро иҷро намудааст. Ва сарҳадҳои он пурра ба ҳудуди вилояти мувофиқат мекунад, ки дар асрҳои миёна ба худ номи Кешро гирифта буд. Олимон таҳминҳои худро дар ин бобат рад намекунанд, ки маркази ин вилоят дар даврҳои гуногун дар Узунқир, Китоб ва Шахрисабз ҷойгир будааст.

Олимонҳои Ўзбекистонӣ яқоя ба ҳафтиятҳои асосии амриқӣ тадқиқотҳо дар ин маҳал давом медиҳанд. Кушоиши объектҳои нав, тадқиқи маводҳои ҳафтиятӣ бешак, имконияти меҳнат, ки тасаввурот дар бораи раванди рушди таърихиву фарҳангӣ, ки дар ин ҳудуд қадимаи воҳаи Қашқадарӣ рух додаанд, боз ҳам васеъ гардад ва ба қатор маъсалаҳои муҳими ҳафтиятҳои ва таърихӣ Сугди Чанубӣ возеҳӣ бахшад яқ қатор таҳминҳои ба ҳақиқат мубаддал созад.

И.ТҶУЛИЕВ,
номзади илми таърих.

Ҳақ аст, ки ахлюи тифоқи сокинони маҳалла бисёр ғиреҳҳои зиндагиро қушода метавонад. Дар ин ҷода саҳни ахли маҳаллаи «Узун» ки дар деҳаи Пол-новкаи ноҳияи Бўстонлик воқеъ аст, назаррас аст. Ба маҳаллаи зикрфтои шаш деҳа: Полновка, Мулло, Майдонто, Испай, Қудул-тур ва Қўшбулоқ шомил мебошанд. Ин деҳаҳои наҷданон аз ҳам дур байни кўҳсори осмонбўс, вале аз табиати зебои олам, ба қавле, баҳравар хеле дилкашанд. Дар ин талу теплаҳои бағали кўҳсор зиёда аз 1200 оила зиндагӣ ба сар мебаранд. Онҳо аз қадиммӯлайим то ба ҳол аи паи бобонӣ, сабзавоткорӣ ва ҷорводорӣ ризқу рўзи мебинанд. Манбаи даромади ҳаҷагӣ аз себ, ҷормағз ва картошка буда, дар ҳаҷагӣ наздиҳавлиги аҳоли бошад, дигар намуди зироат ва ҳам парвариши занбўри асал хеле хуб ба роҳ монда шудааст. Гуфтан мумкин аст, ки сатҳи зиндагӣ аҳоли беш аз пеш баланд мебардад.

Маркази маҳаллаи «Узун» деҳаи Полновка буда, дар ҳаҷагӣ номбурда, намояндаҳои шўроӣ маҳалла ташин шудаанд. Ин ён он вазиғар, ки аз идораҳои ноҳиявӣ вилоятӣ ва ё ҷумҳурий ба зимма меғузорад, бо ҳамдастӣ иҷро мекунам. Азбаски маҳаллаи мо дар минтақаи сарҳадӣ воқеъ аст, дар байни ҳалқ бештар машғулоти ҳуҷу мулоқотҳои оиди ҳамдигарфаҳмӣ, осоиш ва ҳуҷер будан аз таъсири ҷараёнҳои террористӣ меғузаронем. Дар ин бобат бо сарҳадчиён алоқаи мус-

Аҳли маҳалла бурғи мост!

тахкам дорем. Ҳамчунин мабодо дар маҳаллаамон шахси бегона пайдо шавад, ҳатман бо ӯ шинос мешавем. Пурсуҷи одамони бегона ба вазиғар масъулияти ҳар як шаҳрванди маҳаллаамон таъдид ёфтааст. Махсусан, аз бозе, ки дар маҳаллои дурдаст, ноҳасомониро аз тарафи террористони ба вуқӯъ омад, моро ҳуҷер намуд. Намеҳмонем, ки ҷунин рӯйдодҳои афсонавӣ дар минтақаи мо низ рух диҳад. Маҳз барои ҳамин ҳам дар байни аҳоли пайвасти воҳуриҳо меғузара-

нем. Ҷаро ки аз ҳомўш кардани ин ё он қорҳои ноҳосаи таи ноҳалон пешғирӣ наҷудани ҳалаларасонҳои осоишгаи осонтар аст. Ин аз мо ҳуҷериро тақозо дорад.

Ин ҷо, агар дар бобати ҳиҷзи иҷтимоии аҳоли ҳарф занем, ҳар як сокини деҳаҳои зикрфто, ҳамаша

дар атрофи дастархони гур аз нозу неъмат мешинанд. Барои боз ҳам пурфайз ва ҷолиб гузаштани танта-наҳои идона саву сурӯдҳои миллии анъанавӣ садо ме-диҳанд. Ва бар зами ин бозихи мардумӣ намоиш дода мешаванд.

Ҳарчанд гузашт аз ин ҳам эҳтиром аҳли маҳалла нисбати собиқадорони ҷан-гу меҳнат зиёд буд, дар соли эъзози қўҳансолон нис-ба иззати иқрими онҳо тад-бирҳои мушаххас андешида мешаванд.

Илова бар ин дар байни ҷамъамади шаҳрвандони маҳаллаи «Узун» ва ҷамъа-ҳои рақамӣ 47 ва 48 дар бобати тарбияи насли на-врас ҳаҷмкорӣ ба роҳ монда шудааст, ки ин бешак, са-мара мебахшад. Ба тўфайли ҷунин қорҳои тарғиботӣ дар байни ҷавонон қариб ки ба-тамом қорҳои ҷиноӣ дида намешавад. Ният дорем, ки барои осудани мардум ва бамаърифат намудани онҳо боз тадбирҳои нав ба наҷв андешем ва амалӣ гардо-нем!

Шораим ҶУЛМАТОВ,
раиси ҷамъамади
шаҳрвандони маҳаллаи
«Узун»-и ноҳияи
Бўстонлик.
Сарибӯи Ашӯров,
котиби ҷамъамади
шаҳрвандони маҳалла.

«Возрождение» дар театри калон

Дар театри давлатии опера ва балети ба номи Навоии пойтахт 9-10 нояб-ри соли равон хунарпеша-гони Театри калони Рус-сия—балети миллии рус-«Возрождение» («Эхэ») меҳмон хоҳад шуд.

Ин ғуруҳ ағарчи соли 1998 созонм ёфтааст, он аллакай дар бисёр мамла-катҳои ҷаҳон сафари хуна-ри дошт ва аввалин намоиш-номаи худ «Шелкун-чик»-ро пас аз нахустин басаҳнагузори худ «Хари-дорӣ» қардад ва он алла-кай дар ИМА, Хиндустон, Олмон, Исроил, кишварҳои ИДМ, Наздибалтика рӯи сахна дида.

«Эхэ» спектакл-балети ғуруҳ аз унсурҳои музика-гии гуногун таркиб ёфтааст. Ба Тошканд ин ғуруҳ бо кон-серте меояд, ки бехтарин барномаҳои балети ҷаҳон-ро фаро гирифтааст.

Барои пиёда намудани ин лоиҳаи фарҳангӣ сафо-ратхонаи Русия дар Ўзе-бекистон ва дигар ҳомиён мусоидат менамоянд.

Хабарнигори мо.

Соли ҷорӣ аввалин 300 нафар хатму-нандагони коллеҷи кишоварзии Бухоро дипломҳои мутахассисиро ба даст гирифтанд. Дар коллеҷи маъзур, ки яқе аз бех-таринҳо ба ҳисоб меравад, ҳамагӣ 900 на-фар пиласуно дуктарон таҳсил мебаранд.

Дар ин ҷо фермерон-растанпарварон ва агрономҳо, байторҳо ва муҳосибон, мутахас-сисон оид ба истифодаи таъмири моши-ноҳи кишоварзӣ ва азнаворкардун ниға-дошти махсулот тайёр карда мешаванд.

Бисёр синфҳои коллеҷ бо техни-каҳои компютерӣ ҷиҳозонида шудааст. Хо-

наҳои фанҳои кимё, физика, зали варзиш ва китобхона намунавиёт. Коллеҷ инчунин устохона ва дар 15 гектар ҳоҷагии ёрираси-ни худро дорад.

Дар ноҳияи Қогон бошад, дар майдони 131 гектар ҳоҷагии тарғибавии коллеҷ до-ман густурдааст. Ҳамин тариқ хонандагони коллеҷ на танҳо дониш меомўзанд, балки қорҳои амалиро низ азхуд мекунанд.

Дар сурат: дар ҳонаи маънавиёт ва маъ-рифат Гуландом Саидова сабақ медиҳад. Матн ва сурати Р.Шагаев, И.Сафар. (ЎзА).

Баҳри рўзӣ ҳама аз кишвари худ гайб задем,
Саги овор ба сарсонии мо меҳандад.

Тифли маъсум ҳама андар талаби он не гирад,
Хони афлок ба бенонии мо меҳандад.

Лаби афсўс ба дандони наҷодат бигазем,
Ноён ёд ба бирёнии мо меҳандад.

Нафаси манзили ҳаҷӣ ба раҳи сели балост,
Мавҷи селоб ба вайронии мо меҳандад.

Кишвари мо ватани пахтаю шохист, вале,
Халқи олам паи урёнии мо меҳандад.

Саҳнаи ҷоҷаи ҷанги бародарқушро,
Ҳар ки бинад, ба пушаймонӣ мо меҳандад.

Мо, ки дар оташи ҳасрат ҷу кабоби ҳомем,
Ҷигари пора ба бирёнии мо меҳандад.

Он қадар кимати мо паст шуду ҳур шудем,
Хори сахро ба бирёнии мо меҳандад.

Ромик, андар сари хони ту лаби ноне нест,
Кўза об ба меҳмонии мо меҳандад.

Ба устод Ҷўрабек Муродов

Фаҳри замон Ҷўрабек, ҷумла ҷаҳон, Ҷўрабек,
Боз бихон Ҷўрабек, аз дилу ҷон, Ҷўрабек.

Печиди андар мақом дар фўнуни «Шашмақом»,
Баҳри дамон Ҷўрабек, пири Мўгон, Ҷўрабек.

Дар назари ҷун мадон, дар ниғаи душманон,
Марди ҷавон Ҷўрабек, тири қамон, Ҷўрабек.

Маҳзани созу суруд, бўлбули боғи Қуруд,
Рўди равон Ҷўрабек, ганчи ниҳон, Ҷўрабек.

Дар тани миллат ту ҷон, дар бани миллат нишон,
Зўру тавон Ҷўрабек, ному нишон, Ҷўрабек.

Ҷумла зи ромишгарон, суфтаи дурри гарон,
Аҳли забон Ҷўрабек, авҷи қаён Ҷўрабек.

Ҷумлаи Ушўқро, шўхрати офокро,
Хусни баён Ҷўрабек, рўзи равон, Ҷўрабек.

Шастӣ қамолат ушў, дасти саҳоят ба мо,
Зи ки ҳамон Ҷўрабек, беҳи зи ҷон, Ҷўрабек.

Ромики мулки суҳан, ошики хунағарат,
Бо ту равон, Ҷўрабек, то ту амон, Ҷўрабек.

Муаллифи «Тойбола» — 50-сола!

Абдулҳай Каримов — артисти шоистаи Ўзбекистонро имрўз ки намоишномад? Агар мабодо намоишномад, дарҳол ба ёд оред, ки: ӯ суруди «Тойбола»-ро месарояд. Бас, дарҳол ба ёд меояд. Агар ғўем, ки ин ҳоҷи маҳз ба тўфайли ҳамин сурудаш шўҳрат ёфт, муболиға нахоҳад шуд. Муалли-фи ин суруд ҳамин Эгамназарӣ Соҳибназар будааст, ки дар рўзҳои ҷашни Истаравшан бо ман ҳамроҳ буд.

Уро дар Ўзбекистон нағз мешинишанд. Соли 1989 бо номи «Кулб туринт», соли 1991 китоби «Ақли Ақли»-аш ҷоп шуд. Дар соли 1999 миниатюраҳои вай дар озмуни телевизионӣ ҷои аввалро гирифт. ӯ ва муштариёни «Овози тоҷик» нис-осност. Ҳаҷиҳаҷиҳи вай назар афканед, ҳайрон мемонед. Вай ҳам ба ўзбекӣ менависад ҳам ба тоҷикӣ. Қорро аз ҳа-ҷақаш сар карда буд. Сонӣ, дар рўзномаи ноҳиявӣ, ра-диои маҳаллӣ ба қор гирифташад. Алҳол муҳбири радиои вилояти Сўгд аст, дар зодгоҳаш—Ғонӣ зиндагӣ мекунад. Ҳар ду забонро мукамал доништанш ба сабаб нест. Ростӣ ҳам вай фарзанди ду миллат аст. Ба мисли Мақсудҷони Хусейн ҳамаша дар ҷустуҷуст. Наҳонӣ, наҷодӣ. Наҷоди навишта наҷаванӣ-Ҳонӣ, аз навиштан мемонӣ. Нанаҷи аз гурсагӣ-и меъурӣ — ширӯи ӯст.

Эгамназар дар Тоҷикистон аввал ба ўзбекӣ як китоб ба-ровард. Номаш, «Ҳаҷмама марҳамат», буд. Баъд, «Фидони дуби ҳеш»-аш баромад. Баъди ин, «Одами ҳурдақ» ба дунё омад. Акун «Хўпнок»-и Эгамназар китоб шудааст. Рўзи иди Истаравшан муаллифи аз он китобҳои тозаанраш як нусхабо ба ман ҳадя намуд. Аммо ба соядаст, Абдулмон-сабаби инро аз Эгамназар пурсид. Муаллифи ҳушҷаққал дарҳол илова кард: агар ин китоби ман ба устод маъқул наҷуд моҷад, онро мефурӯшанд. Замон-замони иқтисоди бозор аст...

Далер Назаров:

«Мо сурӯди дигаронро намеҳонем»

Овозҳои маъруф ва писандидаи мардум Далер Назаров дар се шаҳри ҷумҳурий концерт гузошт: ду бор дар Бухорои Шариф ва яқборӣ дар Самарканду Тошканд.

Агарчи дар вилоятҳои Ўзбекистон хунарпешагони Тоҷикистон аҳанан ҳам бошад концерт гузоштаанд, аммо дар ин ҷанд соли охир дар пой-тахт ҷунин сафари хунари хунарпешагони тоҷикистони-ро касе ёд наҷарда. Аз ин боис ҳам ба ҷунин овозҳои хушқорро ба Тошканд ҷун хунаравон бояд дониш.

«Роҳи мо ба ин ҷо хеле тўлонӣ буд,—гуфт ҳангоми концерт Далер Назаров,—мо хеле дер омадем, аммо шодем, ки сурӯдаҳои мо пеш аз мо расида, дар ин ҷо дар қалбиҳо муҳлисони ҷой гирифтааст.

Муҳлисони ақсари таронаҳои Далерро пеш аз оғозаш гарм истиқбол мекардад, зеро ки ин сурӯдаҳои ӯ қайҳост ба дили ҳаводоронаш роҳ пайдо намудааст. Ба баъзан меояд, ки тамонагарон аз ӯ сурӯдҳои ноҳиношро шун-дан меҳстанд, ки ба ҷунин дарҳаҷҳои онҳо овозгон во-дор гардида аз саҳна ҷавоб гуяд.

«Мо сурӯдҳои дигаронро намеҳонем. Он ҷизро, ки шумо хоҳиш мекунад, мо ҳеҷ вақт онҳоро наҷоданам ва он таронаҳоро соҳибонаш аз мо бехтар меҳонанд.

Пас аз концерт, ки дар толори концерти «Зарафшон»-и пойтахт тақрибан ду соат идома ёфт, ба хабарнигори шумо мӯясар гардида, ки ба Далер Назаров бо ҷанд суол мурҷот намояд.

—Маҳбубият ва шиноҳте, ки шумо дар Ўзбекистон доред, оё ҳангоми концертҳо бароятон масъулияти зиёд бор наҷард?

—Ҳамаи концертҳои мо дар ҳолати муҳити муқаррарӣ барғузор шудаанд ва ман дар ҳаҷагӣ ки концерт гузорам ҷунин масъулият бар ман эҳсос мебардам. Баръақс дар Ўзбекистон ҳангоми сафари хунари дўстони хеле зиёд пайдо кардам.

—Қадоме аз ин концертҳои шумо, ки дар се шаҳр гузоштаед, бештар бароятон дилнишин ва хотира-сон буд?

—Дар Самарканд.

—Барномаи концерт, ки имрўз иҷро кардед, оё махсус ба ин сафари хунари омода карда будед?

—Не. Дар саҳна ақсари таронаҳо наҷодонӣ иҷро шудаанд, ки ман барои ин концерт барномаи махсус тайёр наҷарда будам ва хоҳиши тамошобинон низ ба инобат гирифта шуд.

—Дар сўҳбати шумо бо ҳафтаномаи гуфтаед, ки аз саҳнаву хунари дилсард шудаед, ки дигар ба он алоқа-манд наҷаред...

—Ҳеҷ вақт имкон наҷардад, ки ман хунаро мусиқаро аз вучди худ дур қунам, зеро ин танҳо санҷат ва қори сан-ҷаткор нест, ин ишқ ба хунаро, ба мусиқӣ, ба зебоӣ аст. Аз ин рӯ ин ҳама инсон соҳибдилро дар ҳайрат, дар вази гох изтиробу гох хушлоӣ меғузорад. Умедор ба зиндагӣ ва ишқ меанғезад. Ва ҳамаи ин намеғузорад, ки ман аз ин муқаддасот худро қанор бигирам.

—Дар Алмаата барои эҷоду хунари шумо ҷи шаро-ити муҳит вучуд доред?

—Муҳити шароити нағз муҳайёст.

—Албатта дар Тоҷикистон нис сафари хунари шумо-ро хеле мушқонок. Қай нақша доред ҳаҷватанони худро хушло созед?

—Ҳар вақт ки қалб онро эҳсос мекунад ва дилам аз ман инро тақозо мекунад.

Мусоҳиби Тоҷибӣ ИҚРОМОВ,
ҳабарнигори «Овози тоҷик».

Суратгир: Абуҷақр КЕНҶАЕВ.

зи таҷаммўи меҳмонон. Сўбҳи бармаҳал бошад ҳам, ҳама ҷо серодам. Ташрифи Раиси Ҷумҳур Эмомалӣ Раҳмон дар назар буд. Ғуруҳ-ғуруҳ меҳмонон гирди ҳам омада, сўҳбат мекардаанд.

Ман ба он сармезбон—Турон Тўйчи ҷашминтирош будам. Лек, ба як дўсти дерин ҳамсўҳбати ҳушҷаққакӣ айёми ҷаво-нам—Эгамназарӣ Соҳибназар рў ба рў омадам. Вай бо ҳаҷм-корӣ гонҷигиш Абдулмонон Малласа ҳамроҳ буд. Баъд, ҳамон майор-шорир нис расида омад. Ман аз баҳри ҳамроҳӣ бо қор-мандони мағбуоти марказию қорӣ гузашта бо ҳамин дўсто-ни дехотиам дар он рўзи пурфайз ҳамроҳ шудам.

Ҷке аз қормандони рўзномаи шаҳрӣ бо эҳтиёт назди ман омада, оҳиста ба ғўшаи гуфт. Ато Муҳаммадҷонон дурўз ҳан-гоми маҷш дар болои Қалъаи Мўг аз асфотда, сатҳ маҷруф шудааст ва ҳанў ба худ наомадааст. Тавре маълум, дар паси равшанӣ-торикӣ, аз паси рўз шаб, ҳандаву гиря, шодию ғам ҳамаша дар паҳли ҷағдигарон. Боҷада ба ҳаёт маҷтро кофия намебаронд,—аз дил гузарондам ман. Пешай гуфтаман мум-кин, ки ин «миш-миш»-ро сар баромад. Ато Муҳаммадҷонон, ки дар нақши Қуруши Қабир мебоист, асқасвар рўи саҳнаи Мўг ҳазир мешуд, ҳангоми таъмин, яқе дар саҳна аз олам дарғузашта буд. Ва ин ҳақиқати талро баъди ҳатми тамо-шоқо Раисҷумҳури Тоҷикистон Э.Ш.Раҳмондор дар поёни су-ҳанронӣ ва иҷзори ташаққури сипосғузориро ба аҳли Иста-равшан, бо таассуф иҷро дорад.

Ҷароги ҳаҷаи равшан шуд, муборак,
Қабри кўна равшан шуд, муборак,
Ба дунё номи ин шаҳри қадима,
Дубора Истаравшан шуд, муборак.

Ҳамин рўбурои ман дар сарҳаи аввали рўзномаи «Заҳ-матқаш» (Нашири қумитаҳои ПК шаҳро ноҳияҳои Истарав-

шан, Ашт, Ғонӣ, Шаҳристон, Зафаробод) ҳонда ба ҳамроҳи-нам онро таъриф намудам, ки ҷи хуб гуфтааст, шорир. Эгам-назар ҳандиду гуфт: устод, муаллифи ин рўбӯи ҳаҷин майор-шорир, яқне Ромик аст.

Шинос шавед, РОМИҚ

Номи муаллифи рўбӯие, ки дар боло овардем, Қимор Насимов аст. ӯ бо таҳаллули Ромик шеър меғуяд. Шеърҳои вай дар рўзномаи ва маҷаллаҳои Тоҷикистон бисёр ба таъ-расидаанд. Аммо, ҳанў барои наҷри китоби алоҳида имкон пайдо наҷардааст. ӯ ҳамдигарӣ Ҷўрабекӣ Мурод, аз дўстони наздиқи Лоикӣ марҳум аст.

—Устод Лоик шеърҳои маро медидад, баъзан хуб мепи-сандиданд,—меғуяд Ромик.—Боре баъди мутолиаи ҷанд шеър ман гуфтаам, ки: биё, номи туро чапа мекунам. Ва, ин ҷо таҳаллул мешавад. Ба ростӣ, агар «Қимор»-ро чапа ҳонед, «Ромик» мебарояд. Ҳамин тавр, гуфт ӯ,—таҳаллули ман Ром-ик шуд.

Ҳамроҳӣ бо ин ду дўстони дехотиам, ки яқе Ромик аз на-вошонох буди дигар—ҳанҷиғон Эгамназарӣ Соҳибназар аз дўстони даврони ҷавонии ман аст ба ман хушонад буд. Тав-ре Ғафур Ғулмон ба ёд оварда буд, онҳо одамони самимӣ, беғубор, ба қадри одам мерасидагӣ, аз сўҳбаташон саз ҷавк мебаранд.

Инак, як ҷуфт шеъри Ромикро ба ҳаводорони «Овози то-ҷик» бо арзи сипос ва эҳтиромӣ муаллиф ба ҳидмати муш-тариёни азиз во меғузорам. Ноғуфта наҷоданд, ки Ромик дар қисмҳои сарҳадии Тоҷикистон муовини қўмондонӣ яқе аз қисмҳо будааст. Аз ин, ман бори дигар ба вачд омадам. Аз он саршори ифтиҳор будам, ки ҷунин ашҳоси бофарҳангу бо-фаросат дар артиш ва кишвар вазиға доранд. Ин ба ҳиҷмат нест. Пас, яқндаи Тоҷикистони бародарӣ ҳатман дурахшон аст. Он асқаскорон ба зобитаконе, ки гоҳо дар сарҳад ҳанго-ми убуру мурур ба онҳо рў ба рў омада, дилсард мешавем, тасодуфианду муваққати ва қамшумор...

Меҳандад

Ҷамъи олам ба парешонии мо меҳандад,
Беҳи маҷнун ба сарафшонии мо меҳандад.

пуррайиз дар як шаҳри пурасрор

Олим дар бораи ба тоҷикӣ шеърҳо доштани Маҳдуми Аъзам ёдоварӣ карда бошанд ҳам, дар ҳусуси таҳаллули Ва-зеҳӣ доштани эшон ҳарфе наҷардаанд. Ҳамчунон соли тавал-луд ва фавти Маҳдуми Аъзам ва Ҳазрати Маҳдумӣ хеле му-тавофут аст. (Ниг ба соли пештар зикр шуда). Фақат қаламо-ти «Ҳоҷа» ва «Ҳоҷагӣ» ва ашӯрии рангину содаи ин ҳар ду бӯи наздиқӣ медиҳанду ҳалос...

Эроди дигари банд аз ин «Раҳнама» ҳаҷин, ки муалли-фон (пештар мўҳтарам Аҳмор Мўҳторов ҳам ҷунин ақидадор пеш рондаанд), дар маҷмӯаи Мазори Маҳдумӣ, яқне дар Сари Мазор «аҷинаҳона» ҳаст, гуфтаанд. Ин ақида, аз мантӣ дур ва ҳам ба ақидаи дини ислом муҳолиф. Ҳеҷ вақт дар мазори ҷунин як маҷмӯаи машури ислом Ҳоҷ Ҳазрати Маҳдумӣ, мутахаллис ба Вазеҳӣ дар ин ҷо дафн шуда бошад-ду ҳоҷ агар исботе пайдо шавад, ки дар ин ҷо Маҳдуми Аъза-ми Дахбедӣ Самарқандӣ мағфунанд, он ҷо ба «аҷинаҳона» ҷое наҷодад буд. Ин ғали сохта ва аз ҳақиқат дур аст. Ҳамчу-нин, ба ин номи муборак ҷаспонидаи «Эшонӣ девона» нис ҳандаовар ва аз эҳтиром дур менамояд. Дар қучо, байни қа-дом халқ ҷунин меғуфтаанд, шарҳу эзоҳе нест.

Банда солҳои панҷоҳум аз модарқалонам, ки он солҳо синнашон аз 80 гузашта буд, мешиниди, ки Ҳазрати Маҳ-думӣ боқалонанистон мебошанд. Сари ҷойнамоз ҳамаша баъ-ди наҷту дурӯд бар рўи поки он ҳазрат

